

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Optrin af Norners og Asers Kamp

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Optrin af Norners og Asers Kamp", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1811_169A-com-shoot-idm62.pdf (tilgået 15. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

helte-, krigerliv.

alle mennesker.

dvs. længere.

åbne.

da.

også.

digt, litterære frembringelse.

helte-, krigerlivets.

frembærer, bringer.

dvs. styrke.

helte-, krigertidsalder.

djæveln; det onde (af hebr. *b'li-ja'al*, værdiløshed).

djævelsk, ond gerning.

dybt og mørkt.

digt, litterære frembringelse.

den nuværende tids.

helte, krigere.

billedligt om det, der viser ufornuften i ens handlinger; sigter her til beretningen om Babelstårnet, jf. 1 Mos 11,1-9.

tidsalders.

således.

forgangne.

skæmmet.

dvs. kunsternes, mestrenes.

skrive.

ridser ind, skriver ind.

foran.

med sikkerhed.

helte-, krigermæle, her: om deres bedrifter.

sorg.

bedt.

helte- og krigersange.

offentliggørelse.

mange slags, mangfoldige.

afgudsdyrkende.

digtekunst, poesi.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

overmod.

dvs. godter.

dvs. styrke.

ovenfor nævnte.

fornemmet, erkendt.

tabte, mistede.

i det jordiske, i det timelige.

udvirkede.

kraftigt, mægtigt.

da.

tydeligere, mere mærkbar.

afgudsdyrkende.

forunderlige.

særegne, særlige.

mest pålidelige.

iskrigere.

dvs. styrke.

adskillelse.

helt, kriger.

se.

skjult, gemt; lånt.

de ældre oldtidsforskere; sigter til P.F. Suhms omtale af Thora i *Historie af Danmark*, bind 1, s. 291 (1782).

tåbeligt.

helte, krigere.

helte-, krigerlivets.

helte-, krigerlivet.

skal være (optativ).

indrettede, afpassede.

således.

helte-, krigerlivet.

det jordiskes, det forgængeliges.

hersker over; skalter og valter med.

hvis ikke.

digtkreds.

bemærkelsesværdige.

med store følger, betydningsfulde.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

kort.

digtkreds, sangkreds.

sandsynligt.

henblik på, hensyn til.

uomtvisteligt, uimodsigeligt.

digte.

eddadigtene.

lånt.

med størst sandsynlighed.

gerninger, bedrifter.

digte.

digte fra Den ældre og yngre Edda.

digtkreds.

bemærkelsesværdig.

antagne, formentlige.

Odins tidsalder.

efterkommere, slægtninge.

tidsalder, der fortaber sig i tågerne.

forunderlig.

åndsfrembringelser.

heltetid.

den tyske middelalders troubadourdigte.

bemærkelsesværdigt.

helteagtigt.

strengt, urokkeligt.

tegn.

dvs. styrke.

digte.

profeteret.

tages op, bjærges.

den gotiske konge.

desto oftere.

bukke under.

anklages (uden grund).

stedsøn.

søndertrædes, knuses.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

bebrejder eller dadler den tredobbelt ulykkelige mor for.

bemærkelsesværdigt.

udsprede løgne om, bagvaskede.

dvs. fagre, smukke.

byernes ruiner.

midtpunkt.

den af Gud afmålte tid, jf. Gal 4,4.

digt.

ganske vist.

valgte.

i alle tilfælde.

indledning.

hersker.

strides.

overvældende kraft.

således også, lige som.

helte, krigere.

ligesom.

gerninger, bedrifter.

betydeligt; i høj grad.

strides.

overvældende kraft.

voks (imperativ pluralis).

dvs. orker, slider.

hersker.

udstrømmede.

må bære (optativ).

fornemmet, erfaret.

skrider frem; nærmer sig afslutningen.

dragen, slangen; sigter til midgårsormen.

høre.

helte, krigere.

vælger valkyrier ikke længere, hvem der skal falde i kampen.

med sikkerhed.

sådan.

efterkommere, slægtninge.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

høre.

skjulte, hemmelige planer (sigter til nornernes planer).

heller aldrig.

bevirker, udretter.

frastødende; med onde øjne.

dvs. væver, smidig.

dvs. kælling, kone.

skærer igennem.

dvs. hovgode, offerpræst ved et hov (oldnordisk gudehus eller tempel).

plejesøn.

hedensk præst.

bolig.

mager og udslidt hest (egl. om en udslidt hest, der efter pløjningsarbejdet i november blev jaget bort eller slået ihjel).

julemad.

sådan.

uudgrundelige, uransagelige.

anselig, betydelig.

går under, går til grunde.

helt sikkert.

lide, døje.

henrandt, gik.

slægtning (gennem ægteskab).

skikkelse af en elg.

søndertrampede.

hersket over.

endnu.

slægtning (gennem ægteskab).

forunderligt.

sådan.

forunderligt.

hellere.

ødelagde, tilintetgjorde.

forstå; lære.

forunderligt.

helt sikkert.

søjle.

rundt.

kaldes.

helt, kriger.

da.

træstammen.

sværdfæste, håndgreb.

træstamme.

bøje sig, give efter.

dybt og mørkt.

dybere og mørkere.

helten, krigeren.

grib (imperativ pluralis).

helte, krigere.

sværdfæstet, håndgrebet.

får rådighed over; behersker.

efterkommer, slægtning.

stræb (imperativ pluralis).

dvs. styrken.

råde over, have i sin magt.

slægtning (gennem ægteskab).

dvs. styrke.

som om.

snarere.

ud af stedet.

sværdfæstet, håndgrebet.

træstamme.

bestemt for.

ødelagde.

sådan.

forsømme.

medvind.

bedrog, narrede.

ødelagte.

forunderligt; mærkværdigt.

udrette.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

sådan.

også.

underfulde.

da.

søndertrampede.

afgjort, bestemt.

gå under; gå til grunde.

dygtigt; kunstfærdigt, med retorisk snilde.

mægtige.

jeg led næsten skibbrud.

mangel på offergaver.

afsejlede.

da.

i høj grad.

sandheden.

forstuen.

helte, krigere.

endnu.

rev.

have søndertrampet.

sultes.

helt, kriger.

er (gl. præsens 2. person singularis).

hedenske præster.

helten, krigeren.

således.

tildelte.

også.

helten, krigeren.

fornemmet, følt.

da.

helten, krigeren.

efterkommere, slægtninge.

indbydelse.

helten, krigeren.

helte, krigere.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

forstod.

forstår.

hil være dig! (hilsen).

må lønne (optativ).

hvorfra.

svækkede, svagtsynede.

det forekommer mig altid, det aner mig altid.

høre.

helt sikkert.

derfor.

helt sikkert.

det menneske (kenning, dvs. en poetisk omskrivning).

hælder.

efterkommere, slægtninge.

skjult, hemmelig.

dvs. kunst, måde.

sådan.

mens; efterhånden som.

sådan.

også.

bestemmer, hersker.

endnu.

tegn.

således.

tegn.

endnu.

forunderlige, underfulde.

således.

med sikkerhed.

er (gl. præsens 2. person singularis).

sådan.

plejesøn.

allerede.

fyldord (poetisk).

også.

gravhøjen.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

sind.

fuld af sorg og lidelse.

efterkommers, slægtnings.

erkendte.

således.

også.

forunderlig.

helt sikkert.

derfor.

også.

dvs. stedmoder.

forsoningsdrik.

endnu.

er (gl. præsens 2. person singularis).

også.

er (gl. præsens 2. person singularis).

afgjort, bestemt.

er (gl. præsens 2. person singularis).

fået trøst eller lindring for (tabet af).

er (gl. præsens 2. person singularis).

gråhårede; gamle.

ødelægge, tilintetgøre.

bevidstløshed.

stærkt strømmende.

dvs. flytte, her: sejle.

den stærkt strømmende.

sådan.

kaldes.

forunderlige.

da.

bragt.

slægting (gennem ægteskab).

også.

er (gl. præsens 2. person singularis).

efterkommer, slægting.

stadig.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

ødelægges, tilintetgøres.

eller.

går ned.

dvs. styrke.

sørøvere.

endnu.

anvendt som fyldord (poetisk).

gå.

helte, krigere.

afgjort, bestemt.

også.

helte, krigere.

standset, besværet.

endnu.

helt, kriger.

endnu.

kaldtes du ikke uden grund; hendes navn er sammensat af oldisl. hjorr (da. sværd) og oldisl. dís (da. gudinde el. overnaturligt kvindeligt væsen).

forekommer det mig.

forunderlige.

endnu, stadig.

opholde mig; forblive.

bor.

plejesøn.

banker stærkt.

allerede.

sådan.

hersker.

hellere.

ugerninger.

morderiske handlinger.

endnu.

sådan.

også.

erkende.

hersker over alting.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

bedrage, narre.

sådan.

dvs. styrkes.

bor.

underfulde, forunderlige.

evig frelse.

tilgiver.

eller.

jeres.

sprog.

forunderligt.

således.

jagtbytte, kød.

afgjort, bestemt.

gik.

banker stærkt.

endnu.

overført udtryk for, at man lader sine handlinger bestemmes af en anden; egl. en sele til børn, der skal lære at gå.

føjeligt; fredeligt.

afgjort, bestemt.

lægger sig.

dvs. styrke.

sådan.

dvs. styrke.

er (gl. præsens 2. person singularis).

endnu.

sådan.

allerede; anvendt som fyldord (poetisk).

modenhed.

al den stund, eftersom.

allerede.

forfædres.

tapperhed, mod; heltegerninger.

med sikkerhed.

allerede.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

bortset fra, undtagen.

sådan.

helte-, krigerskik.

er (poetisk).

hvilken.

sådan.

dygtighed, kunstfærdighed.

sværdfæstet, håndgrebet.

foræring, gave.

fordeler.

helte, krigere.

også.

afgjort, bestemt.

dvs. styrke.

straks, med det samme.

stort, i høj grad.

dvs. styrke.

sådan.

lad os prøve at se.

gik jo itu.

træstamme.

gik itu.

dvs. styrke.

også.

er (gl. præsens 2. person singularis).

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 7.614, og Grundtvig 1845, nr. 409.

tapperhed, mod.

helts, krigers.

også.

daler, går ned.

sagn; historie.

give.

sagn; historie.

forskellig.

efterkommer, slægtning.

onde.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

gik (præteritum pluralis af gange).

fiskeskikkelse; må her sigte til odderen, der jager fisk.

også.

skindet.

stort, voldsomt.

heltegerningen.

bedrevet.

odderskind.

skindet.

også.

sådan.

da.

drage- eller slangeskikkelse.

fyldord (poetisk).

give.

drage; slange.

gerning, bedrift.

gravede (gl. præteritum).

bristet, gået i stykker.

dygtighed, færdighed.

går.

opfatter; anerkender.

kvindernes opholdsværelse, kammer.

allerede.

sædvane.

gled (ned).

det forekommer mig.

sådan.

gået.

jage.

svinge.

sædvane.

solnedgang.

langsomt.

onde overnaturlige væsener; utysker.

er til stede.

hårdt.

farer frem.

bærer.

begravede, nedgravede.

sådan.

efterkommere, slægtninge.

sådan.

hynden (på bænken).

kan (gl. sprog).

kan mene (optativ).

kvindelig svaghed.

fej.

helt sikkert.

undtagen.

dvs. styrke.

tilfredsstille.

gerninger, bedrifter.

dvs. styrke.

jf. ordsproget 'der er fæt i hver æt', dvs. der er uheldige elementer i enhver slægt; se Mau 1879, nr. 9.113. Fæt betegner den dårlige uld fra fårets bug og lår.

tidsaldre.

endnu.

opretholder; udholder.

mægtige.

hersker, bestemmer.

sammenføjes.

tilgiv (imperativ pluralis).

får.

gå.

allerede.

dygtigt; kunstigt.

afgjort, bestemt.

må bede (optativ).

går.

allerede.

konge.

gå, drage.

eller.

hellere.

sådan.

også.

delte; byttede.

vederkvæger; giver trøst.

med sikkerhed.

grumme.

når, bringes.

mægtige, ophøjede.

endnu.

lader sig ikke glemme.

dragen, slangen.

helt, kriger.

forbandelse.

efterkommere, slægtninge.

forbandelse.

advarede.

endnu.

det ædle metal, skatten.

gå.

også.

afgjort, bestemt.

sådan.

hjælp (imperativ pluralis).

tjørnebusken.

svækket, svagt.

er (gl. præsens 2. person singularis).

afgjort, bestemt.

råde bod på min vånde.

efter.

dvs. broddent, sønderbrudt.

svækket, svagt.

allerede.

jeg hører skarpt.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

endnu.

standse.

handling, bedrift.

helte-, krigerhånd.

udvirke, udrette.

ondt ry; forbandelse.

sådan.

allerede; fyldord (poetisk).

godt ry; velsignelse.

får.

dvs. møer.

kunsthærdig.

glem.

trin.

er (gl. præsens 2. person singularis).

vandrer.

hængedynd.

således.

dvs. midnat.

bedrager, narrer.

nærmer det sig.

kom (imperativ pluralis).

bær (imperativ pluralis).

helt, kriger.

stolede på, satte sin lid til.

således.

er (gl. præsens 2. person singularis).

dvs. styrke.

helt, kriger.

allerede.

vanvittig, sindsforvirret person.

endnu.

med sikkerhed.

bedrag, nar.

advarer.

med sikkerhed.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

gå.

gravede (gl. præteritum).

endnu.

drage-, slangeboet.

sådan.

enemærke, område.

i stedet for.

forgiftet.

drage-, slangeblod.

tidsaldres.

sørgmodig; bange.

helt, kriger.

sådan.

blandet.

således.

vederkvæger, forfrisker.

går.

sådan.

dvs. kællingesagn, overtroisk snak.

morsom; kløgtig.

træstammen.

således.

gerning, bedrift.

tapperhed.

også.

bemærket.

gav.

også.

klenodie, kostbarhed.

af udseende.

vælger.

også.

kunsthærdigt udført.

beskaffenhed; betingelser.

sikkert.

eje; herske over.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

plyndringstogt; sørøvertogt.

fordeler.

heltene, krigerne.

vandre omkring, føres omkring.

vanvittige, forrykte personer.

helt sikkert.

tåbeligt.

fiskekrog.

for hvilket.

nærer.

drift.

for at.

lykke, følelse af velvære.

gerning, foretagende.

slange-, drageham.

sådan.

uden.

endnu.

lykke, følelse af velvære.

vandre omkring.

slange-, drageskikkelse.

hvornår.

udrette gerninger, bedrifter.

også.

bedrog, narrede.

også.

skæbnen.

sådan.

som om.

gnaver af.

allerede.

gå.

afgjort, bestemt.

også.

således.

slange-, drageham.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

brinken, skråningen ned mod en å.

er (gl. præsens 2. person singularis).

siden, eftersom.

agtværdige, hæderfulde.

sent fødte.

også.

uden samme ophav.

forskelligartet.

hastigt.

dvs. huer.

sådan.

slange-, dragelyst.

jeg vil eje guldet.

bestemmer, hersker over.

allerede.

bugtninger, krampetrækninger.

knogler.

stukket.

knogler.

gerning, bedrift.

udført, bedrevet.

slange, drage.

endnu.

sikkert.

også.

med sikkerhed.

med sikkerhed.

dvs. kogler, udøver trolddom.

også.

skue, se nøje på.

hellere.

går.

valgt.

må bestemme.

allerede.

forunderligt.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

udholdt; døjet.

helt, kriger.

ødelægges, tilintetgøres.

således.

allerede.

konstateret, erfaret.

dvs. styrke.

allerede.

helten, krigeren.

dvs. brat, stejlt.

gå frem.

slægtskab, forbindelse.

beskyttende værn (dannet af skjolde).

rundt omkring.

uden værneånd, dvs. skytsengel.

helt, kriger.

tjørnebusk.

danner et dække eller teltagtig beskyttelse.

tjørnebusk.

helt, kriger.

oprunden, nedstammet fra.

led døden, udgød den sidste dråbe blod.

udkårer, vælger.

led i kroppen.

kyssede.

også.

dvs. styrke.

får.

brystet.

udkårne, udvalgte.

allerede.

omfavne (lidenskabeligt).

helte, krigere.

bænken.

varter du ikke op i Valhal.

helt, kriger.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

sådan.

også.

forunderligt, underfuldt.

udsprang.

bestemmer over, hersker over.

mægtige.

helt, kriger.

højt.

lovpriste, roste.

valg.

betyder det (poetisk).

forekommer det mig.

også.

ødelægges, tilintetgøres.

rammen, hvorom broderiet er udspændt.

broderede.

jagede.

mens.

endnu.

væv, væv (imperativ pluralis).

tag (imperativ pluralis).

brug (imperativ pluralis).

skal være (optativ).

slå (imperativ pluralis).

sådan.

fyldord (poetisk).

ofrede ham med mit eget spyd.

endnu.

afgjort, bestemt.

er (gl. præsens 2. person singularis).

endnu.

vanvittige, afsindig.

forunderlig.

sådan.

lad os leve livet, give os i kast med livet.

ødelægges, tilintetgøres.

sådan.

udkåre, udvælge.

således.

agter jeg mig hen.

bortgang, død.

dragen, slangen.

tilintetgøres.

advarede.

endnu.

lever.

gerning, bedrift.

sådan.

gerning, bedrift.

uden.

forenes.

endnu.

sådan.

bestemmer, styrer.

håndtag på sværdet, sværdgreb.

dvs. kigger.

trolddomskendskab.

trolddomskunster, magi.

i stand til.

slange-, dragekød.

også.

dvs. kunster.

dvs. styrk.

fyldord (poetisk).

stands; beroliges.

dvs. styrke.

helt, kriger.

dvs. styrkeblandet, iblandet styrke.

indviet.

runestave; magiske skrifttegn.

dvs. galdere, tryllesange.

runer, skrifttegn.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

ridsede, skrevet.

dvs. kærre.

gavn.

rids, skriv.

dvs. nauð (oldisl., nød eller tvang), som er navnet på runen for bogstavet n.

indvie.

dvs. nemmede, fattede.

vælge.

glæd (imperativ pluralis).

efterkommmer, slægtning.

dvs. styrkefulde, styrkende.

godt.

dvs. styrkes.

slange (kenning, dvs. en poetisk omskrivning).

efterkommer, slægtning.

med sikkerhed.

får.

sorgfuld, bedrøvet.

endnu.

hårdt.

hurtigt.

fjer.

blive forvredet; blive vred.

fjerene.

er (gl. præsens 2. person singularis).

sorgfuld, bedrøvet.

vidunderlige; forunderlige.

dvs. styrke.

skønt, selv om.

også.

er (gl. præsens 2. person singularis).

erkendes; bemærkes.

således.

helte, krigere.

her: giftes med.

således.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

dvs. hedder, kaldes.

give, bringe.

er (gl. præsens 2. person singularis).

med sikkerhed.

helt, kriger.

her: giftes med.

også.

øje.

med sikkerhed.

ville.

flæense.

jomfrubur (opholdsrum for unge kvinder).

helten, krigeren.

giftedrik.

endnu.

trolddomskunster.

sådan.

valg.

her: giftes med.

er (gl. præsens 2. person singularis).

eller.

stor, prægtig.

helts, krigers.

hæve sig, løfte sig op.

hurtigt.

helt, kriger.

bedrager, narrer.

spring (imperativ pluralis).

hurtigt.

gå (imperativ pluralis).

pladsen ved højsæderne (af oldisl., øndvegi).

hynden.

helten, krigeren.

helt sikkert.

stort, prægtigt.

slægtning (gennem ægteskab).

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

dvs. styrke.

veg til side for.

slægtning (gennem ægteskab).

falbyde.

helten, krigeren.

allerede.

mandigt.

går.

med sikkerhed.

helt, kriger.

er (gl. præsens 2. person singularis).

helt sikkert.

dvs. styrke.

passende, tilbørligt.

storsind; ædelmod.

også.

kalde.

trøstes, opmuntres.

skønt, selv om.

må tro (optativ).

også.

i verden.

trøste, opmuntre.

lovpriser; roser.

er (gl. præsens 2. person singularis).

også.

sæt dig ned.

må eller kan gøre (optativ).

hynden.

også.

helt, kriger.

også.

føje.

hurtigt.

trækker vejret, indånder luften.

kalde.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

er (gl. præsens 2. person singularis).

helt, kriger.

er (gl. præsens 2. person singularis).

slægtning (gennem ægteskab).

råde over,; bestemme over.

vil.

råde over; herske over.

venskabskabspagt; blodbroderskab.

helt, kriger.

endnu.

helte-, krigerbryst.

således.

tænd (imperativ pluralis).

led (imperativ pluralis).

slægtning (gennem ægteskab).

er (gl. præsens 2. person pluralis).

gået.

efterkommer, slægtning.

højt; i høje toner.

også.

kammer; opholdsrum for kvinder.

broderer fingernemt.

svang.

helten, krigeren.

slangen, dragen.

snor, vikler.

slangens, dragens.

sådan.

helt, kriger.

dvs. kunst, kunstfærdighed.

broderede.

sådan.

rammen, hvorom broderiet er udspændt.

udfærdiget; broderet, syet.

går.

her: tage til ægteemand.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

er (gl. præsens 2. person singularis).

endnu.

gange.

sådan.

helt, kriger.

valgte.

så også.

hil være dig (hilsen).

også.

rundt om.

giftes med.

skarphed.

skjule.

sådan.

forunderlige; vidunderlige.

helt, kriger.

est (gl. præsens 2. person singularis).

sådan.

er (gl. præsens 2. person singularis).

hvordan.

er (gl. præsens 2. person singularis).

helt, kriger.

tilvirket, broderet.

meget hårdt.

slange, drage.

er (gl. præsens 2. person singularis).

dvs. koglen, trolddom.

forekommer det os; føles det.

allerede.

giftes med.

dvs. kigge.

bestemt.

hersker over alting, styrer alting.

dvs. koglede, fremtryllede.

helt, kriger.

udvalgte.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

hvordan.

forundeligt; underfuldt.

gerning, bedrift.

gær, gær (imperativ pluralis).

damp (imperativ pluralis).

vord, bliv (imperativ pluralis).

indenfor, indeni.

forløber, skrider frem.

helt, kriger.

endnu.

opregne.

løskøbe; betale.

tidsaldre.

endnu.

døjer, udholder.

gå under.

sådan.

endnu.

helt, kriger.

udvirket, bedrevet.

gerning, bedrift.

forlovede mig med.

vanæret.

dvs. styrke.

også.

valgte.

ethvert.

sådan.

led i kroppen.

knogler.

endnu.

åbnes.

eller.

uden anger.

sådan.

også.

endnu.

gå under.

tidsaldre.

heltes, krigeres.

bryst.

dybt og mørkt.

udørk, område.

gruer (poetisk).

udørk, øde.

går.

nås.

med sikkerhed.

endnu.

helt, kriger.

dvs. nattekulde.

helt, kriger.

bør.

helt sikkert.

er (gl. præsens 2. person singularis).

lyst.

trænge på.

allerede.

bryst.

mon hige: higer (poetisk).

med sikkerhed.

da.

forunderlige.

således.

helte-, krigersind.

jf. ordsproget 'gjort gerning står ikke til at ændre', se Mau 1879, nr. 2.927, og Grundtvig 1845, nr. 898.

gruer (poetisk).

forunderligt.

udvirke, udrette.

forunderlige.

døde.

helte, krigere.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

helts, krigers.

vind.

hvirvler ned.

tidsalder.

helte-, krigerkvad.

tåbelig.

med sikkerhed.

kakkelovnskrog.

rundt omkring.

hærskjold, dvs. våbenmagt, krig.

overgreb, voldshandlinger.

også.

ørken, øde egn.

helte-, krigertro.

hædersfuld, ærefuld.

stoler blindt på.

stolede blindt på.

Jorden.

hinsides, på den anden side af.

lært, erkendt.

latinen.

skjult.

sammenfatning.

sådan.

hellere.

høre på.

dvs. styrket.

også.

dvs. styrke.

værdigt.

aftager, svækkes.

funklende.

da.

kaldte frem.

Jorden.

indre, inderste.

jord.

hugormens.

faldt fra.

bedrog, vildledte.

tunge (som stikkende redskab).

særlige, særegne.

således.

skjulte; hemmelighedsfulde.

blodårer.

meget; i høj grad.

bo.

ødelæggende.

også.

ørken, udørk.

udgød.

endnu.

også.

ødelægge.

sådan.

mennesket (som forgængelig skabning).

hellere.

tåbeligt, som en dåre.

også.

således.

sigter til Jesus Kristus, der ofrede sig for menneskenes synder.

også.

helte-, krigerlivet.

blod (kenning, dvs. en poetisk omskrivning).

blomster.

også.

helte-, krigertidsalder.

helte, krigere.

helte-, krigervælde.

afslutning.

trækker vejret, indånder luften.

kunsthærdigt.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

forunderlige.

skjuler.

efterkommere, slægtninge.

forunderligt.

også.

brister (poetisk).

således.

rundt omkring.

forfædres.

kalder (poetisk).

Helvedes. I rettelseslisten s. [268] anføres det, at "H —" skal erstattes af "Himlens". Dette giver dog ingen mening i sammenhængen, da Satan velsagtens ikke bortlokker folk fra Gud, så de kan tjene Guds hær, men bortlokker dem, så de kan tjene hans egen. Ifølge Flemming Lundgreen-Nielsen er det ikke Grundtvig selv, der har forestået korrekturen. Lundgreen-Nielsen betegner i øvrigt tekststedet som en tilsigtet 'from afbrydelse' fra Grundtvigs hånd (jf. Lundgreen-Nielsen 1980, s. 487 og s. 901, note 23).

slør af løgn, opspind.

bedrog, narrede.

erhvervet, skaffet.

stamfar.

som om.

sortes (gl. betegnelse for Afrikas indfødte befolkning).

overvandt; betvang.

sigter til Guds kraft og vilje til at gribe ind i verdens gang.

her: havet.

med sikkerhed.

dybt og mørkt.

Guds navn i Det Gamle Testamente ifølge ældre bibeloversættelser. 'Jehova' er dog en kunstform, som bygger på en misforstået læsning af de fire konsonanttegn יהוה (jhw), der udgør Guds navn i den hebraiske bibeltekst. I dag antager man, at navnet har været udtalt 'Jahve'.

evne til at gøre undere, mirakler.

dvs. mangfoldige, talrige gange.

forundring; forbavselse.

staven, hvormed Moses kunne udføre Guds undere.

fastsatte.

forunderlige.

Guds almægtige styrelse.

således.

endnu.

gerning, bedrift.

ørken, udørk.

Guds navn i Det Gamle Testamente ifølge ældre bibeloversættelser. 'Jehova' er dog en kunstform, som bygger på en misforstået læsning af de fire konsonanttegn יהוה (jwhh), der udgør Guds navn i den hebraiske bibeltekst. I dag antager man, at navnet har været udtalt 'Jahve'.

fyrretyve, 40.

afgudsdyrkende.

Guds navn i Det Gamle Testamente ifølge ældre bibeloversættelser. 'Jehova' er dog en kunstform, som bygger på en misforstået læsning af de fire konsonanttegn יהוה (jwhh), der udgør Guds navn i den hebraiske bibeltekst. I dag antager man, at navnet har været udtalt 'Jahve'.

allerede.

Guds navn i Det Gamle Testamente ifølge ældre bibeloversættelser. 'Jehova' er dog en kunstform, som bygger på en misforstået læsning af de fire konsonanttegn יהוה (jwhh), der udgør Guds navn i den hebraiske bibeltekst. I dag antager man, at navnet har været udtalt 'Jahve'.

forvarsel, bebuder.

Jorden.

efterhånden som.

her i nytestamentelig betydning: tidspunktet for Jesu fødsel, som indvarslede en ny tidsalder, jf. Gal 4,4.

fremstod, trådte frem.

her: åbnede for sandheden.

skjult.

afgudsdyrkende.

magt; egl. herskerstav, scepter.

kongetrone, højsæde.

beseget, stadfæstet.

forfædrene.

ligesom.

så godt som; bedre end.

bor.

også.

på rette måde.

ophøjede, ædle.

uforlignelig; enestående.

med kraft, mægtigt.

udgået.

også.

tilkendegav.

også.

dvs. brod.

strålende legeme.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

herskerstaven, scepteret.

forunderlige, underfulde.

helt, kriger.

herliggjort.

mirakler.

gik (præteritum pluralis af gange).

pinefuld.

frelse.

evig frelse.

med sikkerhed.

underfuldt sagn.

sandhed.

helte-, krigergerning.

afgjort, bestemt.

ophøjede, ædle.

alt sammen.

dvs. styrkedes.

med sikkerhed.

endnu.

ubemærket, uænset.

huggede, trængte ind.

menneskeblik.

ganske vist.

i løbet af kort tid.

endnu.

sammenstyrtede kejsertrone.

udstrømmet.

hellere.

sigter til Det Gamle Testamente.

ved at tage ansvaret for Kristi død på korset, jf. Matt 27,25.

dem.

endnu.

forfædrenes ordsprog.

endnu.

bryder frem, kommer (sigter til Kristi genkomst).

med sikkerhed.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

sådan.

helte-, krigerjord; hedningeland.

lad (imperativ pluralis).

sådan.

skal døbe (optativ).

må begære, få (optativ).

giftes med.

også.

skønt, selvom.

forlovede.

udrette, gøre.

ugerning.

også.

sådan.

jeres.

hersker over.

gerning, bedrift.

øvede, udrettede.

endnu.

dvs. styrke.

slægtning (gennem ægteskab).

helt, kriger.

indviede.

således.

kaldes.

jeres.

i glemme.

sådan.

som om.

skønt, selvom.

bedrager, narrer.

sådan.

også.

trolddom.

tåbeligt.

bedrog, narrede.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

også.

bedrog, narrede.

ydre, midlertidige skikkelse.

således.

endnu.

slange-, dragehøvding.

dvs. brod, gifttand.

turen.

stå op.

helten, krigeren.

udvalgte.

endnu.

bærer.

tillige med.

sværdspids.

kom (imperativ pluralis).

knug, knib sammen (imperativ pluralis).

mårskind; kostbare kapper.

stram (imperativ)

tænk (imperativ pluralis).

kostbarheder.

sådan.

fordeler, uddeler.

splidens.

det ædle metal; guldet.

dvs. den blå malm; sværdet, kniven.

hør (imperativ pluralis).

skal; er nødt til.

lad (imperativ pluralis).

telt, dække.

opstabl (imperativ pluralis).

læg (imperativ pluralis).

endnu.

gløder.

gerning, bedrift.

tidsaldre.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

lukke sig bag Sigurd.

afgjort, bestemt.

sig (imperativ pluralis).

tunge.

er overgået, har ramt.

med sikkerhed.

i løbet af kort tid.

endnu.

pinefuld.

tåbeligt.

helt sikkert.

vælter (poetisk).

med sikkerhed.

endnu.

således.

langt nedhængende.

uudgrundelige.

onde overnaturlige væseners; utyskers.

udkårede, udvalgte.

nemt.

fortabt.

skal brænde (optativ).

udvalgte.

jeres.

slange, drage.

mærk (imperativ pluralis).

hør (imperativ pluralis).

klinger (poetisk).

hvælvede.

uden.

også.

kaldes (poetisk).

fortabt.

også.

nøl (imperativ pluralis).

sådan.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

helte, krigere.

plovjern, plovskær.

stakler; fattigfolk.

rundt omkring.

fordele, uddele.

også.

kraft, styrke.

med sikkerhed.

jeres.

evig frelse.

med sikkerhed.

knogler.

går mod, nærmer sig.

lad (imperativ pluralis).

sjung, syng (imperativ pluralis).

hellere.

mens.

gik (gl. præteritum pluralis af gange).

middag (dvs. midt på dagen).

hil du tilridende (hilsen).

bærer, bringer.

slået.

midnat.

stride.

foran.

er (gl. præsens 2. person singularis).

gå.

sådan.

volder det (poetisk).

skal (præsens pluralis).

gå.

jeres.

gå (imperativ pluralis).

afgjort, bestemt.

sorg.

fordeler.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

forunderligt.

sådan.

således.

bryst.

endnu.

går.

fælder (poetisk).

sådan.

slås, kæmper.

kvindernes opholdsværelse, kammeret.

døje, udholde.

helts, krigers.

også.

allerede.

også.

personer iført rustning og våben.

endnu (engang).

endnu.

fornemmet.

midnat.

lide; gå til grunde.

fuld udrustning.

endnu.

også.

koglende, fortryllet.

ydre, midlertidige skikkelse.

helts, krigers.

endnu.

knage, krog.

helt, kriger.

randt, henrandt.

trolddomskunster.

mindet om Brynhild.

henrandt.

sådan.

rundt omkring.

i glemme.

trolddomskunst.

bryst.

lykke.

afgjort, bestemt.

ulykke.

bestemme over, herske over.

sagn.

helte, krigere.

således.

dådrigt, virksomt.

allerede.

skal synge (optativ).

med sikkerhed.

også.

helt, kriger.

udsprang.

heltens, krigerens.

hedder (poetisk).

slangen; dragen.

gik gennem den lysende ild.

går ned (poetisk).

allerede; anvendt som fyldord (poetisk).

foragtelige, nedrige gerning.

fyldord (poetisk).

heltens, krigerens.

trak vejret.

fyldord (poetisk).

list.

ude af sind, glemt.

kastede Gudrun et blik.

fyldord (poetisk).

heltens, krigerens.

voldsomt.

da.

fyldord (poetisk).

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

går hun nu (poetisk).

fyldord (poetisk).

helt, kriger.

gå.

mægtige.

blødgjort.

alt sammen.

opholdt sig, befandt sig.

gå.

kammer, rum (for kvinder).

udholder; lever.

tilvirker, broderer.

forloves med.

afgjort, bestemt.

til ægte.

skal være (optativ).

heroisk, som passer sig døvefor en helt eller kriger.

helte, krigere.

bestemme over, herske over.

fuld udrustning.

udvælge.

dvs. hunners (folkeslag).

kammer, værelse (for kvinder).

helt, kriger.

helte, krigere.

kammer, værelse (for kvinder).

sande beretning.

går.

tidsaldre.

bor (poetisk).

slægtning (gennem ægteskab).

helt, kriger.

endnu.

mægtige.

helte-, krigerdåd.

går hen, er gået.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

også.

bestemmer.

et menneske (kenning, dvs. en poetisk omskrivning).

eller.

helten, krigeren.

gang, gå (imperativ pluralis).

idrag jer, ifør jer (imperativ pluralis).

kammer, værelse (for kvinder).

slægtning (gennem ægteskab).

således.

helte-, krigersind.

overført udtryk for, at ens handlinger styres af andre; egl. er et ledebånd en sele til børn, der skal lære at gå.

således.

ganske afgjort, bestemt.

med sikkerhed.

således.

også.

helt sikkert.

forunderlige.

mægtige.

overført udtryk for, at ens handlinger styres af andre; egl. er et ledebånd en sele til børn, der skal lære at gå.

træffer afgørelse.

forunderlige.

foran.

bedrager, narrer.

trolddomskunster.

fyldord (poetisk).

trolddomskunst.

vandrer omkring.

som en dåre.

ødelægges, tilintetgøres.

mest forunderligt.

helt sikkert.

menneskebryst.

allerede.

helten, krigeren.

lidenskab; hede.

også.

dyrbare.

skal fraliste (optativ).

sædvane.

forandret.

heltene, krigerne.

udholde, døje.

ødelagt, tilintetgjort.

råde over, herske over.

dvs. hunnerkongens.

runestaven.

trolddomskunster.

sovekammeret.

dvs. hunnerkongen.

bestemme.

lindre.

forandres.

trolddomskunster.

også.

døgn.

for hvilket.

kvindernes opholdsværelse, kammer.

eller.

værelset, kammeret (for kvinder).

helte-, krigerarm.

i høj grad.

kaldes.

gå ind.

allerede.

endnu.

også.

sådan.

allerede.

endnu.

gerning, virksomhed.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

tiltrækkes; lokkes.

allerede.

helten, krigeren.

med sikkerhed.

trøstet, opmuntret.

formål.

gravhøj.

dvs. gales, forryktes.

klyng jer ind (imperativ pluralis).

optø (imperativ pluralis).

uartige børn.

stikker.

sådan.

trolddomskunst.

dvs. hunnerkongen.

indviede.

helt sikkert.

allerede.

opholdt mig.

hynden.

på tilbørlig måde.

helte-, krigerflok.

dumt, uhørligt.

fuldtallig hær.

gået.

misundelig.

sorgfuld, bedrøvet.

konge.

sorgfulde, lidelsesfulde.

dvs. kunst.

således.

dvs. kunsten, digtekunsten.

krigstogt.

gerning, bedrift.

så vred.

forunderlige, underfulde.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

bemærkelsesværdigt.

allerede.

går hen, går på hæld.

gå.

store landområder.

ydmøge.

bliver ikke rolige.

sådan.

ruiner.

rundt omkring.

fyldord (poetisk).

udgå.

skrifttegn, bogstaver.

skåle.

forskellighedens.

langt nedhængende.

dvs. styrke.

mennesker (kenning, dvs. en poetisk omskrivning).

hvis jeg ikke tog fejl.

således.

kaldte.

bemærkelsesværdigt.

ganske vist.

forunderligt.

skåle.

ejendele.

forfædre.

helte, krigere.

sprang.

trolddom.

knuste.

hør (imperativ pluralis).

rør (imperativ pluralis).

jeres.

slægt.

også.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

heltene, krigerne.

er (gl. præsens 2. person singularis).

heltene, krigerne.

gå ud.

gå (imperativ pluralis).

helte, krigere.

stand, stå (imperativ pluralis).

kalder (poetisk).

sådan.

er (gl. præsens 2. person singularis).

forunderlige.

helte, krigere.

ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 3.420.

hellere.

listige person.

valgte.

sædvane.

endnu.

bor.

sandheden.

sandhed.

se for dig.

foran.

løskøbe sig.

udkårer, vælger.

sådan.

kostbarhed.

skåle.

sandhed.

gå.

derfor.

endnu.

vælge.

kostbarheder; ejendele.

er (poetisk).

rige; jordbesiddelser.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

helte, krigere.

dvs. styrke.

ganske vist.

slægtning (gennem ægteskab).

allerede.

krigstogt.

allerede.

også.

således.

lykkelig, salig.

sådan.

gå i glemme.

hør (imperativ pluralis).

tænk (imperativ pluralis).

jeres.

indeholder.

allerede.

også.

dvs. loddet, den tildelte genstand (ringen).

blev forlovet.

sådan.

dvs. loddet, den tildelte genstand (ringen).

afgøre.

skæmmer.

kostbarhed.

nemt.

i overført betydning: at opholde sig ved ligegyldige enkeltheder.

helte, krigere.

sådan.

heltene, krigerne.

også.

på samme måde.

hør (imperativ pluralis).

med sikkerhed.

endnu.

helte-, krigerhånd.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

planløst; urigtigt.

udslettede.

helte-, krigered.

også.

heltens, krigerens.

må eller skal tage (optativ).

gå.

endnu.

forlovet.

indviede.

bryst.

sådan.

helte, krigere.

vartede op.

gå ind.

sorgens.

i høj grad.

da.

gik ud.

helt, kriger.

tavst.

helten, krigeren.

bemærkelsesværdig.

livstid; epoke.

kammer, værelse (for kvinder).

her: Folkvang.

skønt, selvom.

endnu.

også.

alt muligt, alskens ting.

også.

er (gl. præsens 2. person singularis).

sådan.

desuden.

dvs. kogte.

afgjort, bestemt.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

leddet ved indgangen til borgen.

bestemmer over, har i min magt.

afgjort, bestemt.

kom (imperativ pluralis).

bed (imperativ pluralis).

uartige børn.

også.

bi, vent (imperativ pluralis).

også.

sværdfæstet, sværdgrebet.

tættest sammen, i størst antal.

gå.

dvs. styrke, gøre stærk.

bevidstløshed.

dvs. fager, smuk.

siger (poetisk).

standsnes, bringes til ophør.

voldsfærd.

beklemthed om hjertet, uro i sjælen.

efterhånden.

skred frem; gik på hæld.

finde ro.

da.

forunderligt.

leddet ved indgangen til borgen.

strid.

udrettet.

gerninger, bedrifter.

helte, krigere.

samlede.

sønderrevne.

det ædle metal; guldet.

slangerne.

slange.

ugerning.

vandrede omkring.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

gå.

forunderligt.

også.

helte, krigere.

forunderligt.

sådan.

helte-, krigerslægtens.

det navn som udvirker undere, dvs. Jesus Kristus.

åbne.

på det rette (gunstige) tidspunkt; sigter til tidspunktet for Jesu fødsel, jf. Gal 4,4.

endnu.

før det rette (gunstige) tidspunkt; sigter til tidspunktet for Jesu fødsel, jf. Gal 4,4.

magt, styrelse.

før.

også.

overskylles.

helte-, krigerslægter.

går under.

gerninger, bedrifter.

ugerning.

offrede; helligede.

syndige gerninger.

egl. fimbulvetr, oldisl., fimbulvinter.

går under.

stolt.

spredt (poetisk).

stort.

også.

sådan.

med sikkerhed.

sandhed.

sådan.

heltene, krigerne.

forties; skjules.

med sikkerhed.

den evige frelses.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

ruiner.

billedligt om Kristus som forsoneren.

som om.

dvs. længere.

styrelse.

hurtigt.

også.

sådan.

tegn.

Anvendt litteratur

- Grundtvig, N.F.S. (1845) *Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig*. København
- Lundgreen-Nielsen, Flemming (1980) *Det handlende ord. N.F.S. Grundtvigs digtning, litteraturkritik og poetik 1798-1819*. København
- Mau, Edvard (1879) *Dansk Ordsprogs-Skat*, bind 1-2. København
- Suhm, Peter Friederich (1782) *Historie af Danmark*, bind 1. København